

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-Le.431.3.2.2023.6

Poznań, 23 listopada 2023 r.

Pani
Karolina Gałuszka
Kierownik
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Dutkiewicza 5
63-100 Śrem

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) (zwanej dalej *ustawą o pomocy społecznej*), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Lesznie, przeprowadził w dniach od 20 września do 6 października 2023 r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, zlokalizowanym pod adresem: ul. Dutkiewicza 5, 63-100 Śrem (zwanym dalej *Centrum* lub określanym skrótem *PCPR*). Zakres kontroli obejmował prawidłowość realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudnienia pracowników PCPR w Śremie z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, oraz działań wcześniejszych, jeśli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o wyniki analizy dokumentacji oraz przedstawionych przez kierownictwo Centrum informacji. Ustalenia opisane zostały w protokole, podpisanym przez Panią Kierownik bez zastrzeżeń w dniu 14 listopada 2023 r. (wpływ do WUW 21.11.2023 r.).

W oparciu o te ustalenia działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.¹

W związku z nieprawidłowościami wydano zalecenia pokontrolne.

W wyniku kontroli dokonano następujących ustaleń:

W dniach kontroli zarówno Kierownik PCPR, Zastępca Kierownika jak i pracownicy Centrum realizujący zadania w zakresie pomocy społecznej posiadali właściwe wykształcenie i doświadczenie zawodowe wymagane na zajmowanych stanowiskach.²

W Powiecie Śremskim opracowano Strategię rozwiązywania problemów społecznych, zgodnie z art. 19 pkt 1 i na podstawie art. 16b ust. 2 pkt 1-3 ustawy o pomocy społecznej. Obowiązująca w dniach kontroli *Strategia* obejmuje lata 2021 – 2027. Centrum corocznie sporządza ocenę zasobów pomocy społecznej, co jest zgodne z art. 16a ust. 1-3 ustawy o pomocy społecznej.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo uchybień, pozytywna mimo nieprawidłowości, negatywna.

² art. 116 ust. 1 pkt 1-4; art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej; art. 54 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.); rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 poz. 1960 ze zm.), załącznik nr 3, II Tabela D, I. Wszystkie urzędy i wszystkie samorządowe jednostki organizacyjne; Stanowiska kierownicze urzędnicze, poz. 10 i 19; Stanowiska pomocnicze i obsługi, poz.28.

W okresie objętym kontrolą PCPR realizował zadania powiatu, takie jak: prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, szkolenie i doskonalenie kadr pomocy społecznej, doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu, podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych oraz realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia, przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Powyższe świadczy o zgodności działania Centrum z art. 19 pkt 2, 6, 10, 14-16 oraz art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto Kierownik Centrum deklaruje, iż pracownicy PCPR w bieżącej pracy, zgodnie z art. 19 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej, udzielają informacji w ramach przysługujących praw i uprawnień osobom zainteresowanym lecz nie prowadzi rejestru i statystyk dotyczących informowania o prawach i uprawnieniach.

W badanym okresie Centrum nie realizowało natomiast zadań z wymienionych w art. 19 pkt 7-8, 11-12 oraz art. 20 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy pomocy społecznej z powodu braku zgłaszanych potrzeb tym zakresie.

Kontrola poddanej dokumentacji 8 osób, w stosunku do których Centrum prowadziło postępowania w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej wykazała, że w odniesieniu do każdej sprawy decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydano niezwłocznie po otrzymaniu kompletu dokumentacji zgromadzonej przez właściwy OPS/MOPR, z zachowaniem terminów określonych w art. 35 Kpa. Wydanie decyzji w sprawie umieszczenia poprzedzała konsultacja z DPS, celem ustalenia możliwości oraz terminu przyjęcia. Wydane decyzje w sprawie umieszczenia posiadały niezbędne elementy określone w art. 107 § 1 Kpa. Jednocześnie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- we wszystkich 8 analizowanych sprawach stwierdzono brak zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego na podstawie art. 61 § 1 i 4 Kpa w związku z art. 14 ustawy o pomocy społecznej przed umieszczeniem w DPS;
- we wszystkich 8 analizowanych sprawach stwierdzono brak informacji czy Stronie, zgodnie z art. 10 §1 Kpa, zapewniono czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwiono wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Ewentualnie brak adnotacji o przyczynach odstąpienia od zasady określonej w art. 10 §1 Kpa;
- w dokumentacji 2 osób zmarłych, które przybywały w DPS, stwierdzono brak decyzji wygaszających z chwilą ich śmierci decyzji o ich umieszczeniu w DPS, gdyż stały się one bezprzedmiotowe;
- w jednym przypadku w aktach klienta nie udokumentowano doręczenia Stronie i właściwemu OPS decyzji dotyczącej umieszczenia w DPS, co uniemożliwia identyfikację odbierającego oraz ustalenie daty doręczenia i jest naruszeniem art. 109 §1 Kpa w związku z art. 110 § 1 Kpa.

W wydawanych decyzjach:

- w podstawach prawnych 8 decyzji nie przywołano art. 19 pkt 10, art. 54 ust. 1 i 2 oraz art. 56 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej;
- w 7 przypadkach przywołano art. 108 kpa, lecz nie doprecyzowano go o § 1 odnoszący się do zastosowanego w postępowaniu trybu nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

Analiza dokumentacji dotyczącej przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie wykazała, iż wszczęcie postępowania nastąpiło na wniosek osoby zainteresowanej, złożony przy spełnieniu warunków określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie,³ w związku z art. 88 – 90 ustawy o pomocy społecznej. Kwalifikację do udzielenia pomocy oparto na materiale dowodowym dotyczącym spełniania warunków określonych w ww. przepisach. Wnioskodawcy udzielono pomocy pieniężnej we właściwej wysokości, w kwocie określonej przepisem § 5 ust. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia, w oparciu o regulacje rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot

³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 954)

świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej⁴. Pomocy pieniężnej na zagospodarowanie udzielono we właściwej wysokości, w kwocie określonej przepisem § 6 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie, w oparciu o regulacje rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Jednocześnie stwierdzono:

- w podstawie prawnej decyzji w sprawie przyznania pomocy na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie nie przywołano upoważnienia Starosty Śremskiego dla Kierownika PCPR do wydawania decyzji administracyjnych. Ponadto nie przywołano przepisu z rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej adekwatnie do sytuacji klienta – tu § 1 pkt 1 lit. a i § 1 pkt 2 lit. a ww. rozporządzenia;
- w podstawie prawnej decyzji przyznającej pomoc na zagospodarowanie stwierdzono brak przywołania art. 106 ust. 1 i 4 ustawy o pomocy społecznej, a także brak doprecyzowania przywołanego art. 108 Kpa o § 1.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. W sprawach dotyczących umieszczania w domach pomocy społecznej stosować zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 61 § 1 i 4 Kpa w związku z art. 14 ustawy o pomocy społecznej.
2. W przypadku zgonu mieszkańca domu pomocy społecznej, bezzwłocznie po powzięciu tej informacji, przeprowadzać postępowanie w sprawie wygaśnięcia decyzji o umieszczeniu w DPS, zgodnie z art. 162 Kodeksu postępowania administracyjnego.
3. Dokonać wszelkiej staranności przy redagowaniu decyzji administracyjnych, zgodnie z art. 107 § 1 ustawy kodeks postępowania administracyjnego, w zakresie przywoływania w podstawie prawnej przepisów adekwatnych do indywidualnej sytuacji klienta ustalonej w toku postępowania.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296)

4. Umożliwić stronie czynny udział w prowadzonym postępowaniu zgodnie z wymogiem i na zasadach określonych w art. 10 § 1-3 w związku z art. 9 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁵.
5. Rzetelnie potwierdzać odbiór decyzji administracyjnych przez strony postępowania, zgodnie z wymogiem określonym w art. 46 w związku z art. 109 § 1 i 110 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.
6. Dokumentowanie podejmowanych działań z realizacji zadania własnego powiatu dotyczącego udzielania informacji o prawach i uprawnieniach, określonego w art. 19 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej.

Informuję Panią Kierownik, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję od Pani w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Poznaniu

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Przygotowała: Anna Grabarska-Łyskawka inspektor wojewódzki, dnia 5.12.2023 r.

⁵ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.)